

AJALEHEPOISIST MILJONÄRIKS: töökas alaealine teenib täiskasvanust sageli rohkem

Lapsed leidsid suvel tööd postkaardi- ja lehemüüjadena

Helen Eelrand

louise@epl.ee

Komme suvel aiandis rohides ja kõblates taskuraha teenida on jäänud möödunud aastakümnesse. Kaas-aegne linnalaps müüb ajalehti, postkaarte ja jäätist tänaval ning supelrannas. Usinate päevapalk on ema-isa omast suurem. Siiski ei ole alaealisel töökohta kerge leida, sest firmad eelistavad täiskasvanud ja füüsiliselt tugevat tööjõudu.

Õde-venda Henri (11) ja Katheriin (8) Liibert müüvad augusti algusest Tallina kesklinnas Eesti Ekspressi ja on oma ametiga rahul. "Hommikul arvasin, et müün täna umbes kolmkümmend lehte, tegelikult oleme õega kahekesi juba kuuskümmend viis ära müünud," rõõmustab Henri, kes maksab toimetuses lehe eest kaheksa krooni ja müüb edasi kümnega.

Unistuseks oma firma

Henri ja Katheriin läksid end ajalehe juurde tööle pakkuma Uuno raadio kuulutuse peale, vanuse poolest neile takistusi ei tehtud. Tööandja antud meened – nokamütsi, T-särgi, seljakoti ja pasta-pliatsi – jagasid nad sõbralikult kahe peale ära. "Praegu tuntakse Ekspressis meid juba nimepidi ega aeta kellegagi segamini," räägivad nad. Lapsed kavatsevad sügisel lehemüümist kooli kõrvalt jätkata. "Eks talve poole võib külm hakata ka. Sees müümise kohta praegu veel ei tea – minna saab ainult sinna, kuhu kutsutakse – igal pool pole ju viisakas müüa," arvab vanem vend.

Henri kavatseb kogutud raha eest osta paar tuhat krooni maksva muusikakeskuse, Katheriin mõtleb aga ema sünnipäevale. "See on veebruaris. Ma juba praegu

Henri ja Katheriin Liibert müüvad tänavu suvel ajalehti ja ostavad tasu eest muusikakeskuse ning emale sünnipäevakingi, kuid järgmisel aastal teevad koos sõpradega oma firma.

PRIIT SIMSON

kogun raha, et kingitust osta. Arvan, et talle meeldivad hõbedast ja kullast kaela-keed," räägib tüdruk. Niisama lapsed raha ei kuluta.

Henril ja Katheriinil on unistus lähemas tulevikus koos paari sõbraga oma firma teha. Äriideeks oleks omatehtud morss. "Mõtlesime, et jätame selle järgmise aasta peale," lausub Katheriin elutargalt.

Õe-venna lähimad sõbrad suveks endale tööd ei leidnud. "Emal ja isal on kah hea meel, et me tööd teeme – nemad ei pea taskuraha

andma," selgitab Katheriin.

Arno Taral (9) on juba aastane lehemüügi praktika. Ta peab ajalehepoisist miljonäriks saamist igati võimalikuks: "Üks mu sõber on lehe-müügiga juba kakskümmend üks tuhat krooni teeninud."

Lastele mõeldud töökohti napib

Arnolt on suuremad poisid korra raha ja ajalehed ära võtnud. Pahandust sellest õnneks siiski ei tulnud – lehetoimetuse suhtus asjasse mõistvalt.

Tallinna tööhõiveameti juhataja asetäitja Mati Karu sõnul on lastele töökohtade muretsemine keeruline, tööturul on juba täiskasvanuteltgi kitsas. "Möönaperiood on kestnud paar aastat, mil meil ei ole lastele pakkuda muud kui postkaardi- või jäätisemüümist. On olnud ka paar muruniitmist, aga endiste aegade kommet lapsi aiandisse tööle võtta enam ei ole," kirjeldab ta olukorda.

Tallinna tööhõiveameti kaudu leidis tänavu suvel endale töökoha paar-

kümmend teismelist. "Küsimas on lapsed käinud küll, eriti suve alguse poole," kinnitab Karu.

Ettevõtte on reeglina valmis tööle võtma vähemalt 15-aastaseid noori – neil füüsilist jõudu juba rohkem. Alla 12-aastastele pole tööhõiveametil midagi pakkuda.

Mati Karu sõnul võib põhjus olla ka väga ranges tööseadustikus, kus täpselt kirjas, millises vanuses last missugustel töödel rakendada tohib.

Iga töö ei sobi

KÕLBLUST OHUSTAVATE TÖÖDE LOETELU:

Lastele ei tohi anda:

1. elusloomade ja lindude tapmise või hävitamise ning nende töötlemisega seotud tööd;
2. seksuaalelu, pornograafia, vägivalla ja hasartmängudega seotud tööd;
3. alkoholi, narkootiliste, toksiliste ja psühhotroopsete ainete kokku puutuvat tööd.

Allikas: valitsuse määrus nr 214 22. juulist 1992